

KAPITOLA XXI ALE TO SEM PŘECE NEPATŘÍ!

Jste rozvedeni, z majetku přece jen něco zbylo a o dětech se raději bavit nebudeme, protože na tuto tajnou bolest je možno myslet pouze jednou denně, jinak by se člověk zbláznil. Nějakým způsobem jste si zařídili bydlení a možná, že se na obzoru rýsuje nový život. Zdá se, že je téma této „příručky“ vyčerpáno, stejně jako vy sami na prahu třicítky, čtyřicítky, padesátky či šedesátky, a jste rádi, že to máte všechno za sebou.

Bohužel, velmi často se stává, že to za sebou nemáte. Ještě je potřeba pohovořit o dvou vztazích, z nichž o jednom z nich zde dosud nepadlo ani slovo.

Prvním z těch vztahů je vztah minulý. Takřka v každém případě je vztah minulý vztahem tragickým, protože kdo říká, že z něj odešel bez šrámů, bohupustě lže. O syndromu zavrženého partnera, který postihuje především muže, jsme již pojednali.

Nyní vzpomeňme na předobraz všech zavržených žen. Médeu, jejíž duši správně ztvárnil Eurípides tímto popisem: „*více než letícího šípu, více než hořícího ohně, boj se hněvu ženy, zbavené manželství.*“ Pomsta žen může být strašlivá, řekla bych, že ještě podstatně horší než pomsta muže. Muž zavraždí – žena zničí.

Pokud se muž, který si dovolil ji opustit, nebude před ní plazit po kolenou ve zcela zbídačeném stavu, žena neustoupí, i kdyby měla zničit sama sebe. Stejně jako Médea, je dnešní opuštěná žena ochotna pro svou pomstu a skrze jí údajně znovuobjevenou hrdost obětovat vše včetně života svých dětí. Jistěže dnes už ženy své děti nevraždí, ale nezměrné utrpení, kterým je vystavují ve formě úplného odtržení od jejich otce, emocionální oploštění, které je důsledkem takové ztráty, to je emocionální smrt srovnatelná se

starověkou smrtí fyzickou.

Médea je archetypální postava, jež se u našich soudů vynořuje znovu a znovu a která, našimi soudy naprosto nepochopena ve své tragické velikosti, znovu odjíždí na voze taženém draky, provázena šíleným smíchem svého zoufalého vítězství. Naše soudy, které kromě mnoha dalších oblastí popsaných výše, tápou i v klasickém vzdělání, vůbec netuší, o čem je řeč a v beznadějném kole nepochopení motají do svých rozsudků výroky o nezastupitelné roli matky, pokud možno až do doby zletilosti dítěte.

Jsem přesvědčena o tom, že i těmto strašlivým postavám, které jsou součástí naší rozvodové a po-rozvodové scény, je třeba stát čelem. Dnešní Médea (bohužel) po dokonání své pomsty nezmizí. Naopak si dává často záležet na tom, aby byla ještě co nejdéle viditelná a aby její přítomnost bolela co nejvíce. Součástí jejího ďábelského plánu bývá likvidace profesní, likvidace nově založené rodiny a likvidace společenská.

Co dělat s ženou, která podala na bývalého manžela v průběhu rozvodu celkem 23 trestních oznámení, z nichž všechna byla odložena? Co udělat se ženou, která poté, co neúspěšně podala na svého bývalého manžela trestní oznámení z deviantního sexuálního násilí, jej znovu obvinila, tentokrát ze sexuálního násilí na jejich dcerkách? Výsledkem jejich aktivit bylo naprosté odcizení dětí otci a jeho zhruba pětileté tahání po úřadovnách policie a sexuologických ordinacích.

Těžko si dovedu představit něco více ponižujícího, než je připevňování různých elektrod na specificky pánské části těla za účelem získání důkazu, že je úplně normální. Co tedy s tím? Jak zastavit tento proud urážek a intrik, nad kterými by musela zblednout závistí i Lady Macbeth? Doporučuji k pozornosti

ustanovení § 11 občanského zákoníku, který upravuje ochranu osobnosti. Uvedené ustanovení říká:

„Fyzická osoba má právo na ochranu své osobnosti, zejména života a zdraví, občanské cti a lidské důstojnosti, jakož i soukromí, svého jména a projevů osobní povahy.“

Budete se divit, ale povinnost zdržet se zásahů do osobnostní integrity má i bývalá manželka. Pokud by jí to nebylo jasné, lze tuto povinnost připomenout nástrojem, uvedeným v § 13 odst. 2 občanského zákona, totiž vymáháním náhrady nemajetkové újmy v penězích.

Problémy s rozvodem a zejména s možností normálního vztahu s vlastními dětmi je otázkou, která hýbe velkou částí dospělé populace. Vzorce těch příběhů jsou tak stejné, že začínám vážně uvažovat o tom, že svou osobní kancelář nechám vymalovat na fialovo, zářivky poseju umělými hvězdami, svého uštěkaného Jack Russel teriéra vyměním za černého kocoura, advokátský talár za čarodějnický hábit a změním ji ve věštírnu. Na svoje klienty totiž působím tak, že se moje věštecké schopnosti zdají být nezpochybnitelné.

Bohužel však kouzelnice nejsem (ježibaba možná) a moje schopnosti předvídat další vývoj případu je dána prozaickou praxí. Jednotlivé případy rozvádějících se nebožáků se totiž odehrávají podle několika málo scénářů, které se s železnou pravidelností opakují, maximálně občas dojde k prohození začátku a konce.

Skutečnost, že problém rozvodů a styku s dětmi je jedním z nejzávažnějších fenoménů dnešní doby, je podpořeno nejen mým subjektivním vnímáním reality, ale dosvědčuje to i „Poslední slovo“ Josefa Klímy, uveřejněné 3. března 2012 v Lidových novinách. Referuje o takovém „typickém“ týdnu, kdy se na něj

lidé obracejí se svými problémy. Bylo to „*osm případů sporů mezi rozvádějícími se rodiči o děti, sem tam vyhrocenými obviněním otce z jejich sexuálního obtěžování, tři případy sousedů hádajících se o přístup k nemovitostem, dvoje nezákonné policejní násilí* (jako kdyby nějaké policejní násilí mohlo být zákonné). *Případy, které byly pouze po jednom zástupci, byly opakováním případů z předcházejících týdnů.*“ Osm případů rodinných hrůz za sedm dní.

To už skutečně není soukromý problém. Je to veřejný problém, který však nikoho veřejně nezajímá. Je to problém, který je, dle mého nejhlubšího přesvědčení, nástrojem, jímž se emocionálně zbídačení jedinci, každý zalezlý do svého vlastního utrpení, odrazují od toho, aby se snad mohli zajímat o věci veřejné, aby se mohli dívat mocipánům pod prsty a aby mohli protestovat proti tomu, že tato republika je dennodenně rozkrádána a ohlodávána až na kost. Zájmem oligarchické špičky s různými jejími chobotnicemi určitě není, aby občané této země žili v klidu, pohodě a funkčních rodinných vztazích. Až to u vás bude zase vypadat na rozvod, popřemýšlejte o něm i z tohoto hlediska.

Druhým vztahem, o kterém jsem se chtěla na tomto místě zmínit, je první porozvodový vztah, kterému propadnete. Podle mého dlouhodobého pozorování zhruba z 80 % je první vztah, který vás potká po rozvodu, odsouzen k zániku. Ačkoliv si to třeba neuvědomujete, rozvod vás krutě poznamená a stejně jako zlomená končetina potřebuje nějakou dobu po srůstu rehabilitovat, musí si odpočinout i vaše emoční soustava. Než se tedy znovu zamilujete, zkuste se zamyslet nad tím, kde jste a kam chcete dojít. Já, která jsem se znovu vdala tři měsíce po svém rozvodu, mám samozřejmě nejméně právo někomu v této oblasti radit, ale i tak je dobré vědět, že úrazovost vztahů následujících bezprostředně po rozvodu, je veliká.

Co říci závěrem? Četli jste to v každém shrnutí: to, co žijete, je jen a pouze VÁŠ život. Nikdo jiný jej za vás neodžije. Má jednu nepříjemnou vlastnost. Totiž, že nemá zpátečku. Vrátit jej nelze. O to rozhodněji a uvědoměleji musíte třímat v ruce volant, kterým svůj život řídíte. Přestaňte řešit problémy protagonistů Ordinace v růžové zahradě či Ulice a začněte řešit svoje vlastní problémy. Jsou stejně atraktivní jako ty na obrazovce a jsou o moc, nesrovnatelně víc důležité.

Vztahy jsou úhelné svorníky vašeho života a je to jen a jenom na vás, zda dovolíte, aby se ty svorníky rozklížily a život se vám rozpadnul, nebo zda je budete opečovávat, natírat antikorozními nátěry a chránit všemi způsoby, které existují. Přestaňte pokukovat po sousedech, co mají na svém dvorku, a co vy nemáte. Přestaňte se řídit reklamami, které se vám snaží vsugerovat, že vaše manželství se zachrání, když si koupíte na splátky novou koženou sedačku. Přestaňte uvažovat o tom, co „tomu“ kdo řekne. Ať je to vaše matka, vaše tchýně, kamarádky v práci či kdokoliv jiný. Začněte uvažovat jen a pouze o tom, co „tomu“ říkáte vy. Jaké jsou vaše skutečné zájmy. Co je stav, kterého chcete dosáhnout.

Ve svém textu jsem dala několikrát příklady z různých filmů. Teď vzpomenu na jeden, který mám obzvláště ráda. Je to „Lawrence z Arábie“ s Peterem O'Toolem, Omarem Sharifem a Anthony Quinnem v hlavních rolích. Mám na mysli scénu, v níž britský důstojník T. E. Lawrence přemlouvá vůdce beduínů šejka Aliho, aby přešel poušť Nefud, napadl Turky ovládané město Akaba ze zázemí pouště, zmocnil se tak přístupové cesty k Suezskému průplavu a rozhodl tak fakticky o vítězství spojenců na blízkovýchodní frontě první světové války.

Šejch Ali prohlašuje Lawrence za blázna: vždyť přejít poušť

Nefud trvá 40 dnů a na konci pochodu čeká smrt. Nato reaguje absolvent oxfordské univerzity v oboru anglické literatury velmi jednoduše: napřáhne ruku a vyřkne ta slova, která jsou dle mého názoru základem celého příběhu: „Akaba je tímto směrem... je to jen otázka chůze.“

Život každého z nás je přechodem pouště Nefud. Studní je málo, sluneční předzvěst přináší halucinace. Nebezpečí, že zahyneme v tekutých píscích, je velké. Přejít poušť a dostat se k břehům životadárného moře, je jenom otázkou odhodlání a udržení směru.

Ať vám jako kompas slouží i tato knížka.